

Egy mondat ereje

„Édösapám, én hazamék.”

Kárász József *Penna* című novellája első harmadában olvashatjuk a fiú apjához intézett szavait: „Édösapám, én hazamék.”

Tudjuk, sok tanyán élő, tanyán lakó embernek volt háza a városon, kis és nagygazdáknak egyaránt, de azt a kifejezést, hogy hazamék a városon, nem csak ők használták. A pusztában lakó embernek Vásárhely, a város, mindent jelentett. Kárász József hőse sem haza, nem egy városi házukba, csupán egy kereskedésbe megy pennát vásárolni. Itt a „hazamék” ezt jelöli. Ez egy fogalom: a haza, a város fogalma, mely valamennyiüké. Ez a minden dolgoknak atyja, kín, küzdelem, öröm, szenvedés és siker, ez az otthon, ez a haza, ez a Város. Vonz hozzá egy ősi, gyermeki ösztön. Mint egy el nem vágott köldökzsinór, mely még mindig összetart és összeköt, örök tápanyagcsatorna az élet egész folyamán.

Ezért is érdekes és nagyon meghatározó ez a mondat. A vásárhelyi puszta és tanyavilág szinte a beláthatatlan nagyság érzetét és lehetőségét kínálja az itt élő embereknek. Az egész egy végtelen és megfoghatatlan messzeségben, Isten e Hatalmas Kertjében lebegve, a maga hártatlan szabadságával. Így tehát kell valahol egy hely, amely a dolgok végtelenbefolyó összességét egybefogja, kifejezi és magához köti, azt az aprócska, a világ mérhetetlen nagyságában kallódó lényt, az Embert: ez, a Város. A pusztai embörnek: Haza. Otthon. A szív, mely mindent mozgat, éltet és összefog. A kint élő embernek hivatalt, ügyvédet, mestert, kovácsot, kádárt, orvost, rőföst, órást, papot, és ki tudja még mit jelentett.

Napjainkban is hallottam Vásárhelytől nem messze eső településen: Hazamék a városon. Így, régiesen. Itt zajlott ugyanis az élet „zsi-bongó oldala”. Oskovics: a kalapos, Kugler Adolf: az órás, Hódsági és Szép a szabóságával, Lusztig Imre fényképészszalonja, a heti piacok, az állatvásárok.

Mindenkinek Haza (Otthon) volt ez a város az idők hosszú folyamán. Otthont adott több vagy kevesebb ideig olyan embereknek is, mint József Attila, Németh László, Osváth Béla faszínházának társulatával, de barátokra talált itt Juhász Gyula, Tornyai és Kárász József is. Talán ugyanazt határozta el ő is magában tanulmányai befejezésekor, egy felszabaduló sóhajtás kíséretében, mint hőse: – Édösapám, én hazamék! Bölcsen állapította meg Tamási Áron: „Azért vagyunk a világban, hogy valahol otthon legyünk benne!” Ez az Otthon, ez az alföldi, fekete, magabahúzó sár, ez a mindent magához ölelő és tápláló közeg, amelyből új és erős hajtások növekedhetnek, és ha nem is mindenkit „zár be” örökre, de örök emlékekkel, mindig vissza-visszavárva, szeretve befogad és új erőt adva magasra emel. Ez a haza, ez a város.

Haranghy Géza

www.vasarhelyilatohatar.hu

TÁMOGATÓNK:

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

HARANGHY GÉZA	
Egy mondat ereje	3
CSÍKOS DIÁNA - VERSEK	
Lebegve	4
Mantra	4
Szél	4
I hope	4
Ringató	4
SZENTI FERENC	
Föl	5
Dani Imre	
Akinek lelke	5
NAGY IMRE	
A vásárhelyi csoda	
— A 63. Vásárhelyi Őszi Tárlatról	6
RAPCSÁK KATALIN	
Alkotóházak újjászületése	8
SZABÓ DÁNIEL	
Füredi emlék	10
BENÁK KATALIN	
A hagyomány élő folytonossága	11
A művészet társadalomban betöltött szerepe	
— <i>Beszélgetés Radics Márk képzőművésszel</i>	12
DOMOKOS TAMÁS	
Az Értől a Tiszáig	
— <i>Egy orvosnő élete a XX. században</i>	
<i>Dr. Hajós Erzsébet (1899–1996)</i>	14
KŐSZEGFALVI FERENC	
A versíró tanárnő	
— <i>Képek Szabó Éváról</i>	16
A "kis Balázs", aki Péter volt	
— <i>Makai Péter emlékére</i>	17
BÉRES DEZSŐ	
Bűnösök és férfiak	
— <i>avagy miért Budapesten született</i>	
<i>Vöröss István hódmezővásárhelyi költő?</i>	18
SIMON FERENC	
Búcsú Földesi Ferencről	20
SIPKA RÓZSA	
Emlékezés Földesi Ferenc tanár úrra	22
KOVÁCS SZABINA	
Pagonytúra a Pusztában és Itáliában	24
SZENTI TIBOR	
A vak hordár	26
MÉSZÁROS ISTVÁNNÉ	
Gondolatok a képtárban	
<i>Fejér Csaba emlékkiállításra</i>	28
VÁCZI GÁBORNÉ	
Személyes véleményem a vásárhelyi hímezésről	30

□

eVÁSÁRHELYI LÁTÓHATÁR 2016/3.SZÁM
www.vasarhelyilatohatar.hu